

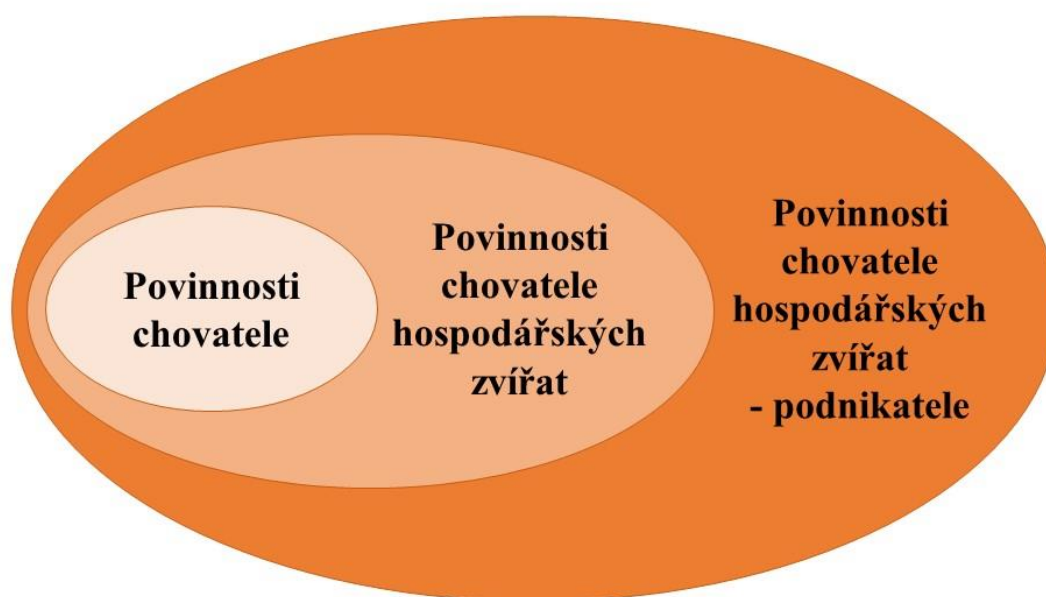
12. Veterinární zákon - povinnosti chovatele

Veterinární zákon, neboli **zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči** a o změně některých souvisejících zákonů, stanovuje požadavky na veterinární péči. Veterinární péče dle tohoto zákona zahrnuje péči o zdraví zvířat a jeho ochranu a ochranu zdraví lidí a péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv. Dále ochranu území České republiky před zavlečením nálezů zvířata před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí a ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výbornou a zpracováním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí. V neposlední řadě pak veterinární asanaci a státní veterinární dozor.

Definice zvířete dle veterinárního zákona rozšiřuje definici zvířete, kterou známe ze zákona na ochranu zvířat proti týrání. Dle veterinárního zákona se dle povahy věci považují za zvíře též sperma, vaječné buňky, embrya, násadová vejce, oplodněné jikry a plemeno včel. Chovatelem je podle veterinárního zákona každý, kdo zvíře nebo zvířata vlastní nebo drží, anebo je pověřen se o ně starat, ať již za úplatu nebo bezúplatně, a to i na přechodnou dobu.

Toto téma se zaměřuje zejména na povinnosti chovatele, které jsou dány v paragrafech 4 a 5. Veterinární zákon ve vztahu k povinnostem chovatele dělí chovatele do tří skupin. Vymezuje povinnosti chovatele, povinnosti chovatele hospodářských zvířat a povinnosti chovatele, který jako podnikatel pro účely svého podnikání chová hospodářská zvířata. Za hospodářské zvíře zákon považuje zvíře, které je využíváno převážně k chovu, výkrmu, práci a jiným hospodářským účelům, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich křížence, drůbež, běžce, králíky, kožšinová zvířata, zvěř ve farmovém chovu, ryby a jiné vodní živočichy, včely, včelstva a hmyz určený k lidské spotřebě nebo k výrobě zpracované živočišné bílkoviny.

Obrázek č. 1: Znázornění vzájemných vztahů mezi povinnostmi chovatele, povinnostmi chovatele hospodářských zvířat a povinnostmi chovatele hospodářských zvířat – podnikatele.

Povinnosti chovatele

Mezi základní povinnosti chovatele patří požadavky na prostředí a podmínky chovu. Ty musí být takové, aby odpovídali biologickým potřebám, fyziologickým funkcím a zdravotnímu stavu zvířat. Chovatel musí předcházet poškození zdraví zvířat, musí sledovat jejich zdravotní stav a v odůvodněných případech včas poskytnout první pomoc, případně požádat o odbornou veterinární pomoc. Chovatel musí poskytnout nezbytnou součinnost a pomoc k tomu, aby mohlo být řádně provedeno nařízené vyšetření zvířete, odběr vzorků, ochranné očkování, nebo jiný odborný veterinární úkon, jako je fixace zvířete nebo předvedení zvířete v zájmovém chovu. Povinností chovatele je také podávat léky, které jsou vázány na předpis veterinárního lékaře pouze podle jeho pokynů.

Chovatel je povinen bránit vzniku a šíření nákaz a jiných onemocnění zvířat a plnit zákonem dané povinnosti vedoucí ke zdolávání nákaz nebo jiných onemocnění. Je také povinen zajistit, aby bylo neprodleně a v rozsahu nezbytně nutném pro vyloučení podezření z onemocnění vzteklinou veterinárně vyšetřeno zvíře, které poranilo člověka nebo s ním přišlo do přímého kontaktu způsobem, nebo za okolností, které mohou vyvolávat podezření z onemocnění touto nákazou. Další povinností chovatele je dodržovat Metodiku kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace, kterou stanoví Ministerstvo zemědělství.

Dále pak zajistit, aby psi, lišky a jezevci držení v zajetí byli od 3 do 6 měsíců platně očkovaní proti vzteklině a poté přeočkovaní dle doby účinnosti předchozí použité očkovací látky. O očkování musí být uchováván doklad a na požádání předkládán úřednímu veterinárnímu lékaři. Očkování psa proti vzteklině je platné, pouze pokud pes splňuje podmínky na označení zvířete v zájmovém chovu stanovené předpisy EU, tzn. je označen čipem. Výjimkou je pes, který byl označen čitelným tetováním provedeným před červencem 2011. Chovatel psa je tedy povinen zajistit označení psa čipem do 3 měsíců věku, nejpozději před přechodem k novému majiteli. Chovatel, který psa chová, je povinen zajistit, aby identifikační číslo (alfanumerický kód zobrazený transpondérem) psa bylo zaznamenáno v dokladu o očkování psa.

Chovatel, který chová 3 a více psů samičího pohlaví starších 12 měsíců je tuto skutečnost povinen nahlásit na KVS, a to nejpozději do 7 dnů ode dne, kdy počet chovaných psů starších 12 měsíců dosáhl 3 a více chovaných zvířat. V oznámení uvede počet chovaných zvířat a místo jejich chovu. Obdobně je chovatel povinen ohlásit i snížení počtu pod 3 psy samičího pohlaví starších 12 měsíců. Oznamovací povinnost má pouze jeden chovatel, i když jich ve společné domácnosti žije více. Z oznamovací povinnosti jsou vyjmuty útulky, hotely nebo penziony pro zvířata, ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, Vojenská policie nebo obecní policie, chovatelé vodicích a asistenčních psů a osoby, jejichž oznamovací povinnost upravuje zvláštní právní předpis. Každý chovatel je dále povinen dodržovat pro něj závazné předpisy EU.

K inseminaci, přenosu embryí a přirozené plemenitbě lze používat jen zvířata, která podle výsledků vyšetření splňují podmínky stanovené veterinárním a plemenářským zákonem.

Povinnosti chovatele hospodářských zvířat

Ten, kdo chová hospodářská zvířata, je povinen zabezpečit v rozsahu odpovídajícím druhu zvířat, způsobu chovu a ustájení čištění, dezinfekci, dezinfekci a deratizaci stájí a jiných prostor či zařízení, v nichž jsou zvířata chována. Dále také čištění a dezinfekci technologických zařízení, dopravních prostředků, strojů, nástrojů, náradí, pracovních pomůcek a dalších předmětů, které se zvířaty přichází do přímého kontaktu. K čištění a DDD smí být použity pouze přípravky, které jsou k takovému užití schváleny a musí být dodržován návod k jejich použití. Se vzniklými vedlejšími živočišnými produkty je chovatel povinen zacházet zákonem stanoveným způsobem (viz. cvičení veterinární asanace).

Pokud se vyskytne nebezpečí zavlečení nákazy, nebo nemoci přenosné ze zvířat na člověka, je chovatel povinen zřídit, případně umístit, prostředky sloužící k ochraně proti nákazám a nemocem přenosným ze zvířat na člověka a dbát o jejich řádnou funkci (např. dezinfekční rohože při vstupu/vjezdu do hospodářství, ochranné pomůcky pro zaměstnance pečující o nemocná zvířata, aj.).

K napájení a krmení zvířat smí chovatel použít pouze vodu a krmivo, které neohrožují zdravotní stav zvířat a zdravotní nezávadnost jejich produktů. Hospodářským zvířatům smí být podávány pouze léčivé přípravky, jejichž používání je povoleno u zvířat, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí a to jen za dodržování podmínek pro jejich podávání. O podávání léčivých přípravků a látek, které byly podány zvířatům a mohou nepříznivě ovlivňovat živočišné produkty musí být vedeny záznamy, které musí být na požádání předkládány veterinárnímu lékaři, případně dozorovým orgánům. Na trh může chovatel hospodářských zvířat uvádět pouze zvířata, kterým nebyly podávány nepovolené nebo zakázané látky nebo přípravky. Při podání léčivých látek a přípravků zanechávající rezidua v živočišných produktech musí být dodrženy výrobcem stanovené ochranné lhůty. Nestanoví-li výrobce ochranné lhůty, musí být dodrženy lhůty dané tímto zákonem, tj. 28 dnů u masa drůbeže a savců včetně vnitřností a tuků, 7 dnů u mléka a vajec a 500 stupňodnů u masa ryb. Stupňodenní se zjišťuje násobením průměrné denní teploty vody a počtem dnů. Zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí nesmí být podávány doplňkové látky a léčivé přípravky, které mají hormonální, thyreostatický nebo beta adrenergický účinek. Na jatky mohou být dodávána pouze jatečná zvířata s pravdivě a úplně uvedenými informacemi o potravinovém řetězci (IPŘ).

Pokud chovatel hospodářských zvířat hodlá chovat zvěř ve farmovém chovu, je povinen nejméně 7 dnů před zahájením či ukončením své chovatelské činnosti oznámit tuto skutečnost místně příslušné KVS. Chovatel včelstev je dále povinen nahlásit na KVS úhyn včelstev na stanovišti vyšší, než je limit (tj. více než 25 % včelstev z počtu evidovaných včelstev na daném stanovišti). Zákonem je dále zakázáno léčit mor včelího plodu a hniloba včelího plodu.

Povinnosti chovatele hospodářských zvířat – podnikatele

Chovatel, který jako podnikatel chová hospodářská zvířata pro účely svého podnikání, je dále povinen oznámit místně příslušné KVS 7 dní předem zahájení a ukončení podnikatelské činnosti, případně změny ve způsobu ustájení nebo druzích chovaných zvířat. Ošetřování zvířat a získávání produktů zvířat mohou vykonávat pouze osoby způsobilé k takovéto činnosti, které mají základní znalosti o péči o zvířata a o hygienických požadavcích na získávání živočišných produktů.

Chovatel hospodářských zvířat – podnikatel musí dle schválených zásad zpracovat pohotovostní plán pro případ výskytu nebezpečných nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i pro případ vzniku mimořádné situace a zajistit, aby byl pohotovostní plán přístupný všem osobám pečujícím o zvířata a aby byl minimálně jednou ročně a dále při každé změně chovu zvířat aktualizován.

Další povinností chovatele hospodářských zvířat – podnikatele je zpracovat vlastní ozdravovací program v souladu s celostátním programem tlumení jedné nebo více nákaz, nemocí přenosných ze zvířat na člověka a původců těchto nákaz a nemocí a postupovat podle něj. Ozdravovací program včetně příslušných změn vycházejících z celostátního programu musí předložit ke schválení místně příslušné KVS nejpozději do 60 dnů od data zveřejnění programu ozdravování zvířat ve Věstníku Ministerstva zemědělství.

Chovatel, který v rámci svého podnikání chová drůbež je povinen neprodleně po zjištění poklesu v příjmu potravy a vody o více než 20 %, poklesu v produkci vajec o více než 5 % po dobu delší než 2 dny nebo úmrtnosti vyšší než 3 % týdně toto zjištění místně příslušné KVS.